

ಎಂಬ ನೂರಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ರಾಮು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂತೆಂಥ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ತರಿಸುವ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಮಾತು. ಆ ಮಹಾತ್ಮ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ದ್ಯೇಯನುಡಿಯಾಗಿ ಬಿತ್ತಿ ಹೋದ. ಆದರೆ ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಆಗುತ್ತಿರುವುದೇನು? ಉಕ್ರೇನ್‌ನಲ್ಲಿ ರಷ್ಯಾ ಯುದ್ಧದ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಾವಿರಾರು ಮುಗ್ಧರ ಸಾವು ನೋವು. ಯುದ್ಧದ ವಿರುದ್ಧ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಯಾರೂ ಧ್ವನಿಯೆತ್ತುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಂಡು ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಬಂದಿರುವ ಬಂದಿಖಾನೆ. ಇಂಥ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಮಹಾತ್ಮನ ಎದೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಕೆಡಗಳು ಬಡಿಯುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಆ ಮಹಾತ್ಮ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖಿ. ಆತನಷ್ಟು ಯಾವ ಸಂತ ಮಹನೀಯರು ದುಃಖಿಗಳಲ್ಲವೇನೋ? ಕೃಮಿಸಪ್ಪ, ನಿನ್ನ ತಲೆ ಸಿಡಿಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಏನೇನೋ ಮಾತಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬೇಡ' ಎಂದು ತಮ್ಮ ಜೀವಿನಿಂದ ಒಂದು ಭಾವಚಿತ್ರ ತೆಗೆದು, 'ಇವಳು ನನ್ನ ಮನೋಲೋಕದ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ' ಎಂದು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

ಒಂದು ಕ್ಷಣ ರಾಮುವಿಗೆ ದುಃಖ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡಿದ. 'ಅಣ್ಣಾದಯವಿಟ್ಟು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ನೀವು ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಇಲ್ಲಿರಕೂಡದು. ನನ್ನ ಜೊತೆ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕು. ನಾನು ಬೇರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಬನ್ನಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾಗ್ಯ ನನಗೆ ದೊರಕಲಿ' ಎಂದು.

ಅದಕ್ಕೆ ಗೋಪಾಲಯ್ಯನವರು, 'ನೀನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೃದಯವಂತನಪ್ಪ' ಎಂದು ರಾಮುವಿನ ಕೈಹಿಡಿದು, 'ದೇವರು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ನೀನು ಹೀಗೆಯೇ ಇರುವಂತೆ ಇಟ್ಟಿರಲಿ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿರುವ ಇಷ್ಟೂ ಮಂದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬಂದರೆ ನಾನು ಪಾಪಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಆಸೆ ಇತ್ತು. ಸಾಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಆ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಶಂಕರ ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಕರುಣಿಯಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಭೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಕಿ ಹೊರಟುಹೋದ. ಅವನು ಕೆಟ್ಟವನಲ್ಲ. ಆ ಕ್ಷಣದ ಒತ್ತಡ ಅವನನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಸಿರಬಹುದು. ರಾಮು ಕೃಮಿಸಪ್ಪ, ನಿನಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟೆ' ಎಂದು ರಾಮುವಿನ ಕೈಹಿಡಿದು, 'ದೇವರು ನಿನ್ನ ಸುಖಿಯಾಗಿಟ್ಟಿರಲಿ. ನಿನ್ನ ಮನೆಯವರಿಗಲ್ಲ

ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ ತಿಳಿಸಪ್ಪ. ಅಯ್ಯೋ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಷ್ಟು ಆಯಾಸಪಡಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಕಪ್ ಕಾಫಿ ಕೊಡಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೊನೆಯ ಮಾತು ರಾಮು, ನಾನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ದುಗುಡದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಿರುವೆ' ಎಂದು ರಾಮುವಿನ ತಲೆನೇವರಿಸಿದರು. ರಾಮುವಿನ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಚ್ಚಿ ಪಡೆದು ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮದ ಸಂಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟರು.

'ಸರ್, ಧೈರ್ಯವಾಗಿರಿ. ಮತ್ತೆ ಬರುವೆ' ಎಂದು ಗೋಪಾಲಯ್ಯನವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೊರಟ. ಬೇಡ ಎಂದರೂ ಗೋಪಾಲಯ್ಯನವರು ರಾಮುವನ್ನು ಗೇಟಿನ ಬಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರು. ರಾಮು ಅತ್ಯಂತ ಭಾರವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮನೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಟ.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ದೂರವಾಣಿ ಮೂಲಕ ಗೋಪಾಲಯ್ಯನವರ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಹೋಗಿ ಬರೋಣ ಎಂದುಕೊಂಡರೂ ಹೋಗಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮದಿಂದ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಬಂತು. 'ಗೋಪಾಲಯ್ಯನವರು ನಿಧನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪತ್ರವಿದೆ' ಎಂದು.

ರಾಮು ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಮೇತ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅವರ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರವನ್ನು ಅವರ ಕೊಠಡಿ ಮುಂದಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೂವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮಲಗಿಸಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ವಿನಿತುಭಾವದಿಂದ ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬರು ಮುಂದೆ ಬಂದು, 'ಗೋಪಾಲಯ್ಯನವರು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನದಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯರು ಬಂದು ಔಷಧಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದರು. ಇಂದು ಬೆಳಿಗಿನ ಜಾವ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ ಹೃದಯಾಘಾತದಿಂದ ನಿಧನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೀವನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೆಕ್ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ

ನೋಡಿ' ಎಂದರು.

ರಾಮು ನಡುಗುವ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ಜೀವಿನಿಂದ ಪತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾಧಮ್ಮನವರ ಭಾವಚಿತ್ರವೂ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿ ಕೊಂಡ. ಚೆಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ನಗದನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ವೇದನೆಯಿಂದ ಪತ್ರ ಓದಿಕೊಂಡ. ಆ ದೀರ್ಘ ಪತ್ರದ ಮುಖ್ಯಾಂಶ ಹೀಗಿತ್ತು:

"ರಾಮು, ನಿನಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವೆ. ನೀನು ಬಂದು ಹೋದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಮಾಧಾನ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಯೋಚನೆಗಳ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ದುಗುಡವು ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಯಾಕೋ ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಕೊನೆಗಾಲ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅದರಿಂದ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟೆ. ಪತ್ರದ

ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೆಕ್ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರೆದಿರುವುದು ಇದೆ. ಏನು ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು. ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು ಬೇಡ. ಹಾಗೆಯೇ ನಿನಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮತಧರ್ಮದ ಒಂದಷ್ಟು ಬಡವರಿಗೆ ಅನ್ನ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡು. ನಂತರ ಮಿಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮತಧರ್ಮದ ಅನಾಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಗಾಂಧಿಯವರ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೃತಿ ಆ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಸೇರಲಿ. ಮಗ ಶಂಕರನ ಕುಟುಂಬ ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಬೇಡ. ಬರಲು ವೆಚ್ಚವಾಗುವ ಆ ಲಕ್ಷಗಳ ಹಣದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮದ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸು. ರಾಮು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬೇಡ. ಇಲ್ಲಿಯ ಆಶ್ರಮದ ಎಲ್ಲಾ ಗೆಳೆಯರು ನನ್ನನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿ-ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ. ಇದು ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಕೊನೆಯ ನುಡಿಗಳಪ್ಪ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಶುಭ ಕೋರುವೆ."

ಗೋಪಾಲಯ್ಯನವರ ಪತ್ರದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಓದಿ ಹೇಳಿದ. ನಂತರ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಅವರ ಪಾದಗಳ ಬಳಿ ಇಟ್ಟು ಪತ್ರಿ ಸಮೇತ ಅವರ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in